

ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ : ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆ

ಸಂತೋಷ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ. ಡಿ.¹

ಪೀಠಿಕೆ

ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಹುಟ್ಟಿ ಆ ದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವಂತಹ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿವೆ. ಅಂತಹ ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ ಕಲೆವಾಲ ಮಹಾಕಾವ್ಯ. 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದ ಈ ಕಾವ್ಯವು ಶತ-ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವ ಇತಿಹಾಸವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ದೊರೆತ ಕಲೆವಾಲನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಂಡಂತಹ ಭಾರತೀಯರು ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರ ಭಾಗವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಗಡೆ.ಎಲ್.ಆರ್. ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಶಿವಯ್ಯ ಜಿ.ಎಸ್.ರವರು ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ವೃತ್ತಿ ಗಾಯಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರ ಮೂಲಕ ಮಲೆಮಾದಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪೂರ್ವ ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದಾದ ನಂತರ 1999 ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಕಂಬಾರ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 'ಏಕವಕ್ತು' ನಿರೂಪಣೆಯ ಅನೇಕ ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಲೆಮಾದೇಶ್ವರನಿಗೆ ಒಂದು ಗಣ್ಯ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯವು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಚಾಮರಾಜನಗರ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು.

ದೇವರ ಗುಡ್ಡರು

ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹಾಡುವವರನ್ನು 'ಗುಡ್ಡರು' ಅಥವಾ 'ದೇವರ ಗುಡ್ಡರು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮಾದಪ್ಪನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ರಾತ್ರಿಗಳವರೆಗೆ 'ಕಂಸಾಳಿ' ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ 'ಕಂಚಿನ' ತಾಳವನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಂದಲೇ ಈ ಕಾವ್ಯವು ಇದುವರೆಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು 'ದೇವರ ಗುಡ್ಡರು' ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮಾದೇಶ್ವರನ ಒಕ್ಕಲು. ಇವರು ಹಾಡುವಾಗ ದೊಡ್ಡ ಕಂಚಿನ ತಾಳಗಳಿಗೆ

¹ ಸಂತೋಷ್‌ನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.

‘ಕಂಸಾಳಿ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದಲೇ ಇವರನ್ನು ‘ಕಂಸಾಳಿಯವರು’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಂಸಾಳಿಯವರ ಒಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮೂರರಿಂದ ರಿಂದ ಐದು ಜನ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯ ಗಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇತರರು ಸೊಲ್ಲು ಹಿಡಿಯುವವರು. ಗಾಯನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಂಸಾಳಿಯನ್ನಲ್ಲದೆ ‘ದಮ್ಮಡಿ’ ಮತ್ತು ‘ಚಿಟುಕು’ ತಾಳಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಲಾಂಛನ ಬೆತ್ತ, ಜೋಳಿಗೆ, ಕಂಸಾಳಿಗಳು.

ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾದ ಮಲೆಮಾದಪ್ಪ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ (ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ) ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಹಸ-ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ತನ್ನದೇ ಆದಂತಹ ಶಿಷ್ಯಗಣವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಲೆಯ ಮಾದಪ್ಪನ ಮೂಲ ಆಚರಣೆಯು ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಬಂದಿರುವಂತದ್ದು. ದ್ರಾವಿಡರ ಮೂಲಸ್ವರೂಪ ಆದಿಮ ಶೈವ, ಶಾಕ್ತ ಪಂಥವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ‘ಗುರು’ ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದು ಗುರುತಿಸುವ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಒಳಗೆ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ‘ಗುರು’ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ನೀಡಿರುವಂತಹ ಅಮೋಘ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಗುರು ವರ್ಗಕ್ಕಿದ್ದರೆ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನ ಪೂಜಾರಿಗಳಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸದ್ಯ ಈಗ ಪಠ್ಯದ ವಿಷಯವಾದ ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ. ಮಾದಿಗ ಮತ್ತಿತರ ಕಪ್ಪುವಳಿ ಕುಲಗಳಲ್ಲೇ ಮಾದೇಶ್ವರ ಪಂಥಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ವಾಗ್ಮಯವಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಾದಪ್ಪ ಮಾದಿಗ ಕುಲದವನೆಂದು ನಂಬಿರುವ ಈ ಪಂಥವು ತನ್ನ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನೆಲೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಧಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ತೊರೆದೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಲಿಖಿತ ಪರಂಪರೆ ಮಾದೇಶ್ವರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇದ್ದನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾದೇಶ್ವರನನ್ನು ವೀರಶೈವರು ತನ್ನವನನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿವೆ¹. ವೀರಶೈವರಲ್ಲದೇ ಇನ್ನುಳಿದ ಸಮುದಾಯದವರೂ ಸಹ ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನನ್ನು ತನ್ನ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನಾಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪಟ್ಟಿವೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವೆ.

ಮಾದಪ್ಪನ ಚರಿತ್ರೆ: ಲಭ್ಯವಿರುವ ಲಿಖಿತ ಆಧಾರಗಳು

ಮಾದಪ್ಪನ ಕುರಿತು ಲಿಖಿತ ಆಧಾರವು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ದೊರೆತಿರುವುದು ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಹರದನಹಳ್ಳಿಯ ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1324) ‘ವೀರಬಲ್ಲಾಳನ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ’ ಇದು ಮಾದಯ್ಯನು ಶ್ರವಣನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಪ್ರಭುಲಿಂಗರಾಧ್ಯರಿಂದ ಲಿಂಗಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ವಜ್ರಮಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಆಲಂಬಾಡಿ ಜುಂಜೇಗೌಡನಿಂದ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಡರ ಕಣ್ಣಯ್ಯನಿಂದ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ².

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮಲೆಮಾದಯ್ಯನ ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನ ಊರಾದ 'ಮೀಣ್ಯದ ಗುರುಸಿದ್ದ' ಕವಿಯು ಕ್ರಿ.ಶ.1750ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ಶ್ರೀ ಮಾದೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ಮಾದೇಶ್ವರನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಿನ ಕೃತಿಗಳಾವುವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಜೈನಕವಿ ಮಲೆಯೂರು ದೇವಚಂದ್ರ 1836ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ದೇವಚಂದ್ರನ ರಾಜಾವಳಿ ಕಥೆ (ರಾಜಾವಳಿ ಕಥಾಸಾರ)ಯಲ್ಲಿ ಮಲೆಮಾದೇಶ್ವರನ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಗಳು

ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನನ್ನು ಕೆಲವರು ದಲಿತನೆಂದು, ಕೆಲವರು ವೀರಶೈವನೆಂದು, ಕೆಲವರು ಬೌದ್ಧಬಿಕ್ಕುವೆಂದು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಸೋಲಿಗ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮತೊಂದೆಡೆ ಬೇಡಕಂಪಣರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸೋಲಿಗರ ಮಾದಪ್ಪ

ಮಾದಪ್ಪ ತನ್ನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಸಾಲಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಭೀಮನಕೊಲ್ಲಿಯ ಕಾಕನ ಕೋಟೆ ಬೆಟ್ಟಪ್ರದೇಶ (ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ತಾಲೂಕು) ಗುಂಡಿಮಾಳ, ಶ್ರವಣದೊರೆ ಬೆಟ್ಟ, (ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲೂಕು) ಉಡುತೊರೆ ಹಳ್ಳಿ, ಬೆಟ್ಟಸಾಲಿನ ಏಳು ಮಲೆಯುತ್ತು ಇವನ ಸಂಚಾರ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಬಹುಪಾಲು ಅರಣ್ಯದಿಂದಲೇ ಕೊಡಿದೆ. ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ತೋರು ಗದ್ದುಗೆಗಳು, ಒಕ್ಕಲಿನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯದ ಅರ್ಧಭಾಗದ ಕಥೆ ಇದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸೋಲಿಗರು ಹಾಡುವ 'ಓಲ್ಗ' ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಸೋಲಿಗ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಕರಿಹೈದನೆಂದರೆ ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವರು ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನನ್ನು ಭಾವ ಎಂದು ಕರೆದು ತನ್ನವನನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಲೆಮಾದಪ್ಪ ಇವರಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಹೈದನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಬೇಡರ ಕಣ್ಣಪ್ಪ ಶಿವನಿಗೆ ಮಾಂಸವನ್ನು ಹೆಡೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ ಸೋಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ಹೆಡೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಆದಿಮ ದೈವನಾದ ಬೋಮ್ಮಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಇವನಿಗೂ ಸೊಪ್ಪಿನ ಗುಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕರಣದ ಪ್ರಭಾವ ಇವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಪೂರ್ವಿಕರಂತೆ ಮಾಂಸದ ಹೆಡೆ ಮಾಡಲು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವನು ನೆಲೆಗೊಂಡ ದೈವನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನೊಬ್ಬ ಕಾಡುಜನರ ನೆಲೆಯಾಗದೇ ಅಲೆಯುವ ದೈವವಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಬೇಡ ಗಂಪಣರ ಮಾದಪ್ಪ

ಇದೇ ದೈವ ಬೇಡಗಂಪಣರ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಚಿಸುವ ಅವನು ನೆಲೆಯಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಗುಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಆ ಮೂಲಕ ಬೇಡ ಕಂಪಣರ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ದೈವವಾಗಿ

ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೊಂದು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವಾದ್ದರಿಂದ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಓದುಗರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರಿಗೆ ಮಾದಪ್ಪ ವೈರಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನಿಂದ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಜುಂಜೇಗೌಡ ಇವನಿಗೆ ಏಳು ಅಂಕಣದ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ದುಃಖಿತರಾದ ಆದರೆ ಬೇಡಗಂಪಣರು ನಮಗೆ ನಿನ್ನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಬೇಕೆಂದು ಷರತ್ತು ಹಾಕಿ ಮಾದಪ್ಪನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರುವುದು ಬೇಡಗಂಪಣರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರ ಹಕ್ಕಾಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಮಾದಪ್ಪ ವೀರಶೈವ ಶಿವನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಲಿಖಿತ ಆಧಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾದಪ್ಪ ವೀರಶೈವ ಎಂದು ಚರಿತ್ರೆ ಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ನಿಜವಾದ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದವರು ಮಾದಪ್ಪ ತಮ್ಮಡಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬೇಡಗಂಪಣರು. ಇವರ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವೀರಶೈವರು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೋಳ್ಬಲವುಳ್ಳವರು ಇದರ ವಾರಸುದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಲ್ಲಿನ ಬೇಡಗಂಪಣರ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮೂಲ ಏಳಂಕಣದ ಗುಡಿ ರಾಜಗೊಪುರದ ದೇವಾಲಯವನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಗಳು ಬದಲಾಗಿದೆ. ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವವರು ಮಾತ್ರ ಪೂಜೆಗೆ ಅರ್ಹರು ಎಂದು ಮಾಂಸಮಡ್ಡಿ ತಿನ್ನುವ ಬೇಡರಲ್ಲಿ ಕೀಳರಿಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಪೂಜೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಬೇಡಗಂಪಣರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೊರೆ ಹೋಗಿ ಪೂಜೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪೂಜೆಯ ಹಕ್ಕು ನೆಪವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಕೋಮಿನವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವೀರಶೈವನಾದ ಮಾದಪ್ಪ

ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನನ್ನು ವೀರಶೈವನೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಆಕರಗಳನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನನ್ನು ಮಲೆಮಾದೇಶ್ವರನನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಅನಾಮದೇಯ ಕವಿಯ 'ನಿರಂಜನ ವಂಶರತ್ನಾಕರ', 'ಬಹದ್ದೂರ್ ಹೈದರಾಲಿ ಶಾಸನ', 'ಶ್ರೀ ಸುತ್ತೂರು ಸಿಂಹಾಸನ ಗುರುಪರಂಪರೆ' ಮುಂತಾದ ಲಿಖಿತ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಬ್ರೀಟಿಷರು ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಪುನರ್ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ಥಳೀಯ ಧರ್ಮವಾದ ವೀರಶೈವವನ್ನು ಅವಜ್ಜೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದಲಿತನಾಗಿ ಮಾದಪ್ಪ

1973ರಲ್ಲಿ ರಾಜಶೇಖರ್.ಪಿ.ಕೆ ರವರು ಮಲೆಮಾದೇಶ್ವರ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲೆಯ ಮಾದಪ್ಪ ಮಾದಿಗರ ಮೂಲದವನು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಕೆಲವು ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ 'ಪಂಚಮದಲ್ಲಿ' ರಾಜಶೇಖರ್ ಪಿ.ಕೆ. ರವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಕರಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾದಪ್ಪ ಮಾದಿಗ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಅವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ 'ದೇವಚಂದ್ರನ ರಾಜಾವಳಿ' ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು ಮಿಂಡ ಜಂಗಮ ಎಂದು ಬೈದಿದ್ದಾನೆ. ದೇವಚಂದ್ರನಿಗೆ ಇದ್ದ ಸಿಟ್ಟು ಬಸವಣ್ಣ ಎಷ್ಟೇ ಆದರ್ಶವಾದಿಯಾದರು, ದೇವಚಂದ್ರನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶರಣಧರ್ಮ ಅವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ಅದು ಜಾತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ಅನೇಕ ಬಸಿದಿಗಳು ಮಠಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿದ್ದವು. ವೀರಶೈವದಿಂದ ಜೈನಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾದಪ್ಪನಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಇವರ ವಾದವಾಗಿದೆ.

ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುವಾಗಿ ಮಾದಪ್ಪ

ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಮಲೆಯ ಮಾದಪ್ಪನ ಪಠ್ಯದಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು 'ಕುಸುಮಬಾಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದರು. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಲೆಮಾದೇಶ್ವರಗೆ ಅರ್ಪಿತ ಎಂದು ಮಾದಪ್ಪನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಕವಿಗಳಾದ ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಎಚ್.ಎಸ್.ರವರು ಎಡಪಂಥೀಯ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದಪ್ಪನ ಕಥೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ 'ಮಾದಾರಿ ಮಾದಯ್ಯ' ಎಂಬ ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದನ್ನು ಬಸವಲಿಂಗಯ್ಯ ಸಿ. ರವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾದಪ್ಪನನ್ನು ನಗರ ವರ್ಗದ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಮತಾ ಸೈನಿಕ ದಳ ದಲಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆರಾಧನೆಯ ಭರದಲ್ಲಿ 'ಬೌದ್ಧಭಿಕ್ಷು ಮಾದಪ್ಪನಿಗೆ' ಜಯವಾಗಲಿ ಎಂದು ಗೋಡೆ ಬರಹಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾದಪ್ಪನ ಪ್ರಭಾವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಇವರುಗಳಲ್ಲದೆ ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನನ್ನು ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಉಪ್ಪಲಿಗನವರು, ಬಡಗರು, ಹೊಲೆಮಾದಿಗರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಮಾದಪ್ಪನನ್ನು ಒಂದೊಂದು ವರ್ಗದವರು ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪಡುತ್ತಲೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿ

¹ಹಿರೇಮಠ ಎಸ್.ಎಸ್. (2005) ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 38.

²ಅದೇ., ಪು.ಸಂ. 61

ಪರಾಮರ್ಶನಾ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಹಿರೇಮಠ ಎಸ್.ಎಸ್. (2005). ಜನಪದ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ,
2. ಮಹಾದೇವ ಶಂಕನಪುರ. (2011). ಮಲೆಮಾದಯ್ಯನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ.
3. ಪರಮಶೀವಯ್ಯ ಜಿ. ಶಂ. (2015). ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು. ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ.
4. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಇಂದ್ರಾಡಿ. (2008). ಮಲೆಮಾದಪ್ಪನ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ.

IIMRD

J O U R N A L S